

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 4 lipca 2016 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł., po rozpatrzeniu wniosku **M. P.** z dnia 27 czerwca 2016 r., ustalił wysokość i podjął wypłatę emerytury od dnia 1 czerwca 2016 r., tj. od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek. W uzasadnieniu decyzji wskazano, że podstawę obliczenia emerytury stanowi kwota składek na ubezpieczenie emerytalne oraz kapitału początkowego z uwzględnieniem waloryzacji składki i kapitału początkowego zaewidencjonowanych na koncie do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego podjęto wypłatę emerytury. Ustalona wysokość emerytury stanowi równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia emerytury przez średnie dalsze trwanie życia, dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę, tj. 60 lat i 7 miesięcy. Organ rentowy ustalił, że na koncie ubezpieczonej:

- kwota zwaloryzowanego kapitału początkowego wynosi 268.140,94 zł,
- kwota składek zaewidencjonowanych na koncie z uwzględnieniem waloryzacji wynosi 26.653,84 zł,
- średnie dalsze trwanie życia wynosi 239,5 miesięcy,
- wyliczona kwota emerytury wynosi 1.230,88 zł (brutto).

/decyzja - k. 48 akt ZUS/

Od powyższej decyzji odwołanie w dniu 29 lipca 2016 r. wniosła ubezpieczona zarzucając organowi rentowemu zaniżenie emerytury. Odwołująca wskazała, że wcześniejszą decyzją (z dnia 31 maja 2016 r. – znak (...)) Zakład Ubezpieczeń Społecznych przyznał jej emeryturę od dnia 1 maja 2016 r. w wysokości wyższej (1.289,87 zł) aniżeli w zaskarżonej decyzji (1.230,88 zł) pomimo wypracowania większego stażu pracy, co jest dla niej sytuacją niezrozumiałą. Skarżąca wniosła o zmianę zaskarżonej decyzji przez ponowne poprawne wyliczenie wysokości emerytury.

/odwołanie - k. 2/

W odpowiedzi na odwołanie z dnia 10 sierpnia 2016 r., organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania podnosząc argumentację jak w zaskarżonej decyzji. Nadto organ rentowy wskazał, że zaskarżoną decyzją doliczono składki zaewidencjonowane na indywidualnym koncie wnioskodawczyni do dnia 31 maja 2016 r., tj. do miesiąca poprzedzającego miesiąc zgłoszenia wniosku o podjęcie wypłaty emerytury oraz ustalono nową wysokość świadczenia w oparciu o ustalenie średniego dalszego trwania życia na dzień osiągnięcia powszechnego wieku emerytalnego. Organ rentowy wskazał, że decyzją z dnia 31 maja 2016 r. **M. P.** od 1 maja 2016 r. została przyznana emerytura, która podlegała zawieszeniu z uwagi na kontynuację zatrudnienia przez ubezpieczoną. Z uwagi na zgłoszenie wniosku o podjęcie wypłaty świadczenia w miesiącu czerwcu 2016 r. wysokość składek zaewidencjonowanych na indywidualnym koncie oraz ustalona wartość kapitału początkowego podlegały **rocznej waloryzacji**, która była **mniej korzystna od waloryzacji kwartalnej** dokonanej w miesiącu przyznania emerytury, tj. w maju 2016 r. Powyższe przeliczenie spowodowało obniżenie wysokości świadczenia.

/odpowiedź na odwołanie - k. 7/

Na rozprawie w dniu 13 grudnia 2016 r. ubezpieczona poparła odwołanie, a pełnomocnik ZUS wniósł o oddalenie odwołania.

/e-protokół rozprawy z 13.12.2016 r. – czas nagrania 00:00:54 – 00:01:04, płyta CD - k. 15/

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

M. P. urodziła się w dniu (...) Powszechny wiek emerytalny dla ubezpieczonej wynosi 60 lat i 7 miesięcy.

/okoliczności bezsporne/

Decyzją z dnia 30 maja 2016 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. ustalił M. P. wartość kapitału początkowego. Do ustalenia wartości kapitału początkowego organ rentowy przyjął podstawę wymiaru kapitału początkowego w kwocie 779,54 zł. Do obliczenia podstawy wymiaru kapitału początkowego przyjęto wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego w wysokości 63,85%. Do ustalenia wartości kapitału przyjęto okresy składkowe w ilości: 13 lat, 11 miesięcy i 28 dni (167 miesięcy) oraz okresy nieskładkowe w ilości 5 lat, 2 miesiące i 23 dni (62 miesiące). Wartość kapitału początkowego na dzień 1 stycznia 1999 roku została wyliczona w następujący sposób:

$293,01 \text{ zł} \times 77,14\%$ (współczynnik proporcjonalny) = 226,03 zł,

$(167 \text{ miesięcy składkowych} \times 1,3\%) : 12 \times 779,54 \text{ zł}$ (podstawa wymiaru) = 141,02 zł,

$(62 \text{ miesiące nieskładkowe} \times 1,3\%) : 12 \times 779,54 \text{ zł}$ (podstawa wymiaru) = 52,39 zł,

RAZEM = 419,44 zł

$419,44 \text{ zł} \times 209 \text{ miesięcy}$ (średnie dalsze trwanie życia) = **87.662,96 zł** (kapitał początkowy na dzień 1.01.1999 r.).

/decyzja - k. 38 – 38 odwrót akt ZUS/

Decyzją z dnia 31 maja 2016 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych przyznał wnioskodawczyni prawo do emerytury od 1 maja 2016 r. tj. miesiąca, w którym zgłoszono wniosek. Wskazano, że podstawę obliczenia emerytury stanowi kwota składek na ubezpieczenie emerytalne oraz kapitału początkowego, z uwzględnieniem waloryzacji składek i kapitału początkowego zaewidencjonowanych na koncie do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury. Emerytura stanowi równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy wymiaru obliczenia emerytury przez średnie dalsze trwanie życia, dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę. Podano, że:

- kwota składek zaewidencjonowanych na koncie z uwzględnieniem waloryzacji wynosi 27.394,23 zł,
- kwota zwaloryzowanego kapitału początkowego wynosi 287.204,98 zł,
- średnie dalsze trwanie życia wynosi 243,90 miesięcy,
- wyliczona kwota emerytury wynosi **1.289,87 zł**.

Nadto wskazano, że emerytura ustalona niniejszą decyzją zostaje zawieszona, ponieważ M. P. kontynuuje zatrudnienie.

/decyzja - k. 42 – 43 odwrót akt ZUS/

Powyższej decyzji wnioskodawczyni nie zaskarżyła.

/okoliczności bezsporne/

Stosunek pracy ubezpieczonej ustał w dniu 26 czerwca 2015 r.

(świadczenie pracy k. 46 akt ZUS)

W dniu 27 czerwca 2016 r. M. P. złożyła wniosek o ponowne ustalenie wysokości i podjęcie wypłaty emerytury, po rozpatrzeniu którego wydano zaskarżoną decyzję. /wniosek - k. 44 - 44 akt ZUS, decyzja - k. 48 akt ZUS /

Należy w tym miejscu podkreślić, że powyższy stan faktyczny był między stronami – w zakresie koniecznym dla rozstrzygnięcia sprawy – w całości bezsporny, natomiast strony wywodziły z niego odmienne skutki prawne, ta zaś kwestia należy do oceny prawnej zebranego w sprawie materiału dowodowego, czego Sąd dokona poniżej w ramach rozważań prawnych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

W świetle zebranego w sprawie materiału dowodowego odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 173 ust. 3 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2016 poz. 887 z późn. zm.) wartość kapitału początkowego ustala się na dzień wejścia w życie ustawy. Pierwszej waloryzacji kapitału początkowego dokonuje się od dnia 1 czerwca 2000 r. przez pomnożenie tego kapitału wskaźnikiem wzrostu przeciętnego wynagrodzenia z 1999 r., pomniejszonego o naliczone i potrącone od ubezpieczonego składki na ubezpieczenia emerytalne, rentowe i chorobowe, w stosunku do przeciętnego wynagrodzenia za 1998 r. (art. 173 ust. 4). Drugiej waloryzacji, przeprowadzanej od dnia 1 czerwca 2001 r., dokonuje się na zasadach określonych w art. 25 ust. 3-5, 9 i 10 oraz w art. 25a (art. 173 ust. 5). Trzeciej waloryzacji przeprowadzanej od dnia 1 czerwca 2002 r. oraz kolejnych dokonuje się na zasadach określonych w art. 25 ust. 3-8 i 10 oraz w art. 25a (art. 173 ust. 5a). Kapitał początkowy ewidencjonowany jest na koncie ubezpieczonego (art. 173 ust. 6). W wyniku przeprowadzonej waloryzacji kapitał początkowy nie może ulec obniżeniu (art. 173 ust. 6a).

W myśl art. 24. ust. 1, ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku emerytalnego określonego w ust. 1a i 1b, z zastrzeżeniem art. 46, 47, 50, 50a i 50e i 184.

Zgodnie z 24 ust. 1a pkt 8 wiek emerytalny dla kobiet urodzonych w okresie od dnia 1 lipca 1954 r. do dnia 30 września 1954 r. wynosi co najmniej 60 lat i 7 miesięcy.

Zgodnie z art. 25 ust. 1 w/w ustawy, podstawę obliczenia emerytury, o której mowa w art. 24, stanowi kwota składek na ubezpieczenie emerytalne, z uwzględnieniem waloryzacji składek zewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury, z waloryzowanego kapitału początkowego określonego w art. 173-175 oraz kwot środków zaevidencjonowanych na subkoncie, o którym mowa w art. 40a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, z zastrzeżeniem ust. 1a i 1b oraz art. 185.

W myśl ust. 3 art. 25, waloryzację składek przeprowadza się corocznie, od dnia 1 czerwca każdego roku, poczynając od waloryzacji za rok 2000, z uwzględnieniem art. 25a. W wyniku przeprowadzonej waloryzacji stan konta nie może ulec obniżeniu.

Zgodnie z art. 25 ust. 4, waloryzacji podlega kwota składek zewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego na dzień 31 stycznia roku, za który jest przeprowadzana waloryzacja, powiększona o kwoty z tytułu przeprowadzonych waloryzacji.

Stosownie do ust. 5 art. 25, waloryzacja składek polega na pomnożeniu zewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego składek przez wskaźnik waloryzacji.

W myśl ust. 6, wskaźnik waloryzacji składek jest równy wskaźnikowi cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem w roku kalendarzowym poprzedzającym termin waloryzacji w stosunku do poprzedniego roku powiększonemu o wzrost realny sumy przypisu składek na ubezpieczenie emerytalne w roku kalendarzowym poprzedzającym termin waloryzacji w stosunku do roku poprzedniego, z zastrzeżeniem ust. 9. Wskaźnik waloryzacji składek nie może być niższy niż wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem w roku kalendarzowym poprzedzającym termin waloryzacji w stosunku do poprzedniego roku.

Zgodnie z ust. 7 art. 25 wskaźnik wzrostu realnego sumy przypisu składek na ubezpieczenie emerytalne, o którym mowa w ust. 6, otrzymuje się poprzez podzielenie wskaźnika wzrostu nominalnego sumy przypisu składek

na ubezpieczenie emerytalne w roku kalendarzowym poprzedzającym termin waloryzacji w stosunku do roku poprzedniego przez wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem ustalony dla analogicznego okresu.

W myśl ust. 8 art. 25 wskaźnik wzrostu nominalnego sumy przypisu składek na ubezpieczenie emerytalne, o którym mowa w ust. 7, stanowi iloraz sumy przypisu składek na ubezpieczenie emerytalne w roku kalendarzowym poprzedzającym termin waloryzacji i w roku poprzednim.

Zgodnie z ust. 9 art. 25 wskaźnik waloryzacji składek za rok 2000 jest równy wskaźnikowi wzrostu przeciętnego wynagrodzenia za 2000 r. w stosunku do przeciętnego wynagrodzenia za 1999 r.

W myśl ust. 10 art. 25 wskaźnik waloryzacji składek ustala się z dokładnością do setnych części procentu.

W myśl ust. 11 art. 25 Prezes Głównego Urzędu Statystycznego ogłasza w formie komunikatu w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej "Monitor Polski", do 20. dnia pierwszego miesiąca każdego kwartału, wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem za poprzedni kwartał.

Zaś ust. 12 art. 25 stanowi, że Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego ogłasza w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej "Monitor Polski", do 25. dnia miesiąca poprzedzającego termin waloryzacji, wskaźnik waloryzacji składek za poprzedni rok i kwartał.

Zgodnie z art. 25a. ust. 1, przy ustalaniu wysokości emerytury kwota składek na ubezpieczenie emerytalne zewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego po dniu 31 stycznia roku, za który przeprowadzono ostatnią waloryzację, o której mowa w art. 25, jest waloryzowana kwartalnie.

W myśl ust. 2 w/w przepisu, w przypadku ustalania wysokości emerytury:

- 1) w drugim kwartale danego roku - ostatniej kwartalnej waloryzacji składek dokonuje się za ostatniej kwartalnej waloryzacji składek dokonuje się za trzeci kwartał poprzedniego roku;
- 2) w drugim kwartale danego roku - ostatniej kwartalnej waloryzacji składek dokonuje się za czwarty kwartał poprzedniego roku;
- 3) w trzecim kwartale danego roku - ostatniej kwartalnej waloryzacji składek dokonuje się za pierwszy kwartał danego roku;
- 4) w czwartym kwartale danego roku - ostatniej kwartalnej waloryzacji składek dokonuje się za drugi kwartał danego roku.

Ust. 3, waloryzacji kwartalnej podlega kwota składek zewidencjonowanych na ostatni dzień pierwszego miesiąca kwartału, za który przeprowadzana jest waloryzacja, powiększona o kwoty uzyskane w wyniku poprzednich waloryzacji kwartalnych.

Ust. 4, waloryzacja kwartalna składek polega na pomnożeniu zewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego składek przez wskaźnik waloryzacji określony w ust. 5. W wyniku przeprowadzonej waloryzacji stan konta nie może ulec obniżeniu.

Ust. 5, wskaźnik waloryzacji kwartalnej składek jest równy wskaźnikowi cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem w kwartale, za który przeprowadzana jest waloryzacja w stosunku do poprzedniego kwartału, powiększonemu o wzrost realny sumy przypisu składek na ubezpieczenie emerytalne w kwartale, za który przeprowadzana jest waloryzacja w stosunku do kwartału poprzedniego. Wskaźnik waloryzacji składek nie może być niższy niż wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem w kwartale, za który przeprowadzana jest waloryzacja w stosunku do poprzedniego kwartału.

Ust. 6, wskaźnik wzrostu realnego sumy przypisu składek na ubezpieczenie emerytalne, o którym mowa w ust. 5, otrzymuje się poprzez podzielenie wskaźnika wzrostu nominalnego sumy przypisu składek na ubezpieczenie emerytalne w kwartale, za który jest przeprowadzana waloryzacja w stosunku do kwartału poprzedniego, przez wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem ustalony dla analogicznego okresu.

Ust. 7, wskaźnik wzrostu nominalnego sumy przypisu składek na ubezpieczenie emerytalne, o którym mowa w ust. 6, stanowi iloraz sumy przypisu składek na ubezpieczenie emerytalne w kwartale, za który jest przeprowadzana waloryzacja, i w kwartale poprzednim.

Z kolei w myśl art. 26 ust. 1 ustawy emerytura stanowi równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia ustalonej w sposób określony w art. 25 przez średnie dalsze trwanie życia dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę danego ubezpieczonego, z uwzględnieniem tablic trwania życia ogłaszanych przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w formie komunikatu w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej "Monitor Polski" corocznie w terminie do dnia 31 marca i przepisu art. 183 (art. 26 ust. 4).

Roczne wskaźniki waloryzacji składek oraz kapitału początkowego w latach 2011 – 2015 przedstawiały się następująco:

- za rok 2000 – 112,72 %
- za rok 2001 – 106,68 %
- za rok 2002 – 101,90 %
- za rok 2003 – 102,00 %
- za rok 2004 – 103,63 %
- za rok 2005 – 105,55 %
- za rok 2006 – 106,90 %
- za rok 2007 – 112,85 %
- za rok 2008 – 116,26 %
- za rok 2009 – 107,22 %
- za rok 2010 – 103,98 %
- za rok 2011 – 105,18 %
- za rok 2012 – 104,68%
- za rok 2013 – 104,54%
- za rok 2014 – 102,06%
- za rok 2015 – 105,37%

Kwartalne wskaźniki waloryzacji składek oraz kapitału początkowego w latach 2013 – 2016 przedstawiały się następująco:

- za I kwartał 2013 r. – 114,60%
- za II kwartał 2013 r. – 100,40 %

- za III kwartał 2013 r. – 100,00%
- za IV kwartał 2013 r.- 100,00%
- za I kwartał 2014 r. – 112,02%
- za II kwartał 2014 r. – 100,00 %
- za III kwartał 2014 r. – 100,00%
- za IV kwartał 2014 r.- 100,00%
- za I kwartał 2015 r. – 112,30%
- za II kwartał 2015 r. – 100,50 %
- za III kwartał 2015 r. – 100,00%
- za IV kwartał 2015 r.- 100,00%
- za I kwartał 2016 r. – 112,16%
- za II kwartał 2016 r. – 100,50 %

(wskaźniki waloryzacji ogłoszone w Monitorze Polskim: z 2006 r. poz. 453, z 2007 r. poz. 453, z 2008 r. poz. 388, z 2009 r. poz. 469, z 2010 r. poz. 520, z 2011 r. poz. 418, 2012 r. poz. 297, 2013 r. poz. 425, poz.504, poz.773,poz.1020, 2014 r., poz.218, poz.334, poz.446, poz.826, poz.1153, 2015 r. poz.284, poz. 442, poz.546, poz.825, poz.1269, 2016 r.456, z 2015 r. poz. 546, poz. 825, poz. 1269, z 2016 r. poz. 224, poz. 583, poz. 905)

Przekładając powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy wskazać należy, że na podstawie decyzji z dnia 31 maja 2016 r. przyznano ubezpieczonej M. P. emeryturę od dnia 1 maja 2016 r., tj. od miesiąca, w którym złożono wniosek. Organ rentowy obliczył wysokość emerytury ubezpieczonej biorąc pod uwagę obowiązujące w dacie wydania decyzji wskaźniki, a obliczona na ich podstawie emerytura wyniosła 1.289,87 zł. Wobec pozostawiania ubezpieczonej w zatrudnieniu wypłata emerytury podlegała zawieszeniu.

W dniu 27 czerwca 2016 r., w związku z zakończeniem zatrudnienia, ubezpieczona wystąpiła z wnioskiem o wypłatę emerytury, a kwota emerytury ustalona zaskarżoną decyzją z dnia 4 lipca 2016 r. (doliczono w niej składki zaewidencjonowane na indywidualnym koncie ubezpieczonej do dnia 31 maja 2016 r., tj. do miesiąca poprzedzającego miesiąc zgłoszenia wniosku o podjęcie wypłaty emerytury) okazała się niższa (wyniosła bowiem 1.230,88 zł.) od wyliczonej uprzednio kwoty i to pomimo faktu, że po wydaniu decyzji z dnia 31 maja 2016 r. wnioskodawczyni pozostawała w zatrudnieniu, a zatem odprowadzano za nią stosowne składki.

Istota sporu w niniejszej sprawie sprowadza się zatem do kwestii wysokości emerytury ubezpieczonej obliczonej na podstawie art. 26 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, a w szczególności zasad jej waloryzacji.

Sposób waloryzacji składek emerytalnych zaewidencjonowanych na indywidualnym koncie ubezpieczonego oraz sposób waloryzacji kapitału początkowego jest bardzo ważny ze względu na ich bezpośredni wpływ na wysokość przyznanej emerytury. Wysokość świadczenia zależy więc od finalnej kwoty składek oraz kapitału początkowego, dla zachowania ich realności konieczna jest ich waloryzacja.

Zgodnie z regułą wyrażoną w cytowanym wyżej art. 25 ust. 3 ustawy emerytalnej składki oraz kapitał początkowy zewidencjonowane na koncie ubezpieczonego waloryzowane są corocznie na dzień 1 czerwca z uwzględnieniem art. 25a. Przepis uzupełniający zasady waloryzacji w art. 25a ww. ustawy stanowi, że przy ustalaniu wysokości emerytury

kwota składek na ubezpieczenie emerytalne zewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego po dniu 31 stycznia roku, za który przeprowadzono ostatnią waloryzację, o której mowa w art. 25, jest waloryzowana kwartalnie. Metoda rocznej waloryzacji nie uwzględnia jednak waloryzacji składek za ostatnie miesiące pracy przed przejściem na emeryturę, zaewidencjonowanych po dniu 31 stycznia. Dlatego też mechanizm rocznej waloryzacji uzupełniony został waloryzacją kwartalną, za ostatnie kwartały niestanowiące pełnego roku kalendarzowego.

Celem regulacji zawartej w art. 25a ustawy emerytalnej było uniknięcie sytuacji, w której ubezpieczeni przechodzący na emeryturę w miesiącach następujących po czerwcu byłiby w sytuacji mniej korzystnej, od osób przechodzących na emeryturę bezpośrednio po waloryzacji w czerwcu i tym samym skutkowałoby to nieobjęciem waloryzacją określonych okresów (podzielonych na kwartały). Podkreślić zatem należy, że moment ustalania emerytury przekłada się na to, czy emerytura waloryzowana jest rocznie czy też kwartalnie. Waloryzacja kwartalna nie dotyczy osób, których emerytura zostaje ustalona w czerwcu danego roku, gdyż ich składki i kapitał na dzień 1 czerwca zostały zwaloryzowane wskaźnikiem rocznym, a więc za cały rok poprzedzający ustalenie emerytury. Osoby przechodzące na emeryturę w kwietniu lub maju danego roku, czyli w pozostałych miesiącach II kwartału, także mają zwaloryzowane składki za cały poprzedni rok, a to dzięki mechanizmowi waloryzacji kwartalnej, ponieważ w tym przypadku ostatniej waloryzacji kwartalnej dokonuje się za czwarty kwartał poprzedniego roku, a więc cały rok poprzedzający przejście na emeryturę objęty jest waloryzacją.

W konsekwencji zatem złożenie wniosku o emeryturę w czerwcu może spowodować (ale nie musi) przyznanie niższego świadczenia emerytalnego niż w pozostałych 11 miesiącach. Omawiane przepisy (art. 25 i art. 25a ustawy o emeryturach i rentach z FUS) są w pełni czytelne i jasne, a ich wykładnia językowa jednoznaczna - w tym wynikająca wprost zasada waloryzacji rocznej (waloryzacja kwartalna stanowi jedynie wyjątek)

Wskazać należy, że wykładnia językowa jest jedną z podstawowych i najbardziej istotnych wykładni przepisów w polskim systemie prawa i nie może być zastąpiona innymi wykładniami, dla uzyskania celu sprzecznego z ustawą.

Z tego powodu, Sąd Okręgowy w Łodzi podziela pogląd wyrażony w wyroku Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 13 lutego 2013 r. (III AUa 757/12, Lex 1282781) zgodnie, z którym przepisy art. 25 i 25a ustawy o emeryturach i rentach nie naruszają zasady równości wobec prawa, albowiem jedynie różnicują sytuację ubezpieczonych w zależności od miesiąca przechodzenia na emeryturę, co jest cechą relewantną. W prawie zabezpieczenia emerytalnego sytuacja taka nie jest odosobniona - dla przykładu zupełnie inna jest wysokość emerytury obliczanej z zastosowaniem kwoty bazowej dla osoby przechodzącej na emeryturę w lutym, a inna w marcu danego roku (art. 19a ww. ustawy). Pogląd ten został również wyrażony przez Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 6 października 2015 roku (III UZP 9/15, Lex nr 1336504).

Sąd Najwyższy wskazał, że w wyniku ostatniej rocznej waloryzacji przeprowadzonej przed przyznaniem ubezpieczonemu prawa do emerytury podwyższeniu wskaźnikiem waloryzacyjnym podlegają składki należne do końca roku kalendarzowego poprzedzającego rok, w którym przeprowadzana jest ta waloryzacja. Natomiast składki należne za okres po zakończeniu tegoż roku obrachunkowego, które nie zostaną objęte kolejną roczną waloryzacją (gdyż ta nastąpi już po przyznaniu i obliczeniu wysokości świadczenia) podlegają waloryzacji kwartalnej, o jakiej mowa w art. 25a ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Sąd Najwyższy podkreślił, że w przypadku ustalania wysokości emerytury, przykładowo w czerwcu 2014 r., składki zaewidencjonowane na koncie ubezpieczonego podlegają jedynie rocznej waloryzacji. Waloryzacja roczna przeprowadzona w dniu 1 czerwca 2014 r. dotyczy bowiem składek wpłaconych do końca 2013 r. i zaewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego na dzień 31 stycznia 2014 r. Składki te nie podlegają już ponownej waloryzacji kwartalnej z art. 25a ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, skoro nie są składkami zaewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego po dniu 31 stycznia roku, za który przeprowadzono ostatnią waloryzację. Natomiast w świetle art. 25a ust. 1 pkt 3 i 4 ustawy, składki wpłacone poczynając od dnia 1 stycznia 2014 r. podlegają waloryzacji kwartalnej w przypadku emerytur, których wysokość ustalana jest poczynając od trzeciego

kwartału tegoż roku. Jeśli zatem wysokość emerytury ustalana jest w czerwcu 2014 r., na podstawie jej obliczenia składa się suma:

1) kwoty składek ustalonej po ostatniej rocznej waloryzacji przeprowadzonej 1 czerwca 2014 r. (tj. kwoty zwaloryzowanych składek należnych do końca 2013 roku);

2) nominalnej kwoty składek należnych za okres od 1 stycznia 2014 r. do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc wypłaty emerytury, które w świetle art. 25a ust. 1 ustawy nie podlegają waloryzacji kwartalnej, a jednocześnie nie zostaną objęte kolejną waloryzacją roczną przypadającą dopiero na dzień 1 czerwca 2015 r.

Sąd Okręgowy w niniejszej sprawie podziela podglądy powyższe, gdyż odnoszą się one ściśle do treści przepisów prawa obowiązującego i ich wykładni językowej.

Reasumując, skoro wypłata świadczenia ubezpieczonej mogła nastąpić od 1 czerwca 2016 r. to organ rentowy miał obowiązek (zgodnie z art. 25 ust.1 ww. ustawy) ponownie obliczyć emeryturę wnioskodawczyni. Organ rentowy prawidłowo obliczył wysokość świadczenia dokonując rocznej waloryzacji kapitału i składek uwzględniając datę spełnienia przesłanek do podjęcia wypłaty świadczenia.

Skoro bowiem nie można pominąć waloryzacji rocznej z 1 czerwca 2016 roku, w stosunku do ubezpieczonych składających wnioski w III i IV kwartale 2016 roku, brak jest również jakichkolwiek postaw prawnych do pominięcia waloryzacji rocznej z 1 czerwca 2016 roku, w stosunku do osób, które składały wnioski w czerwcu 2016 roku, po przeprowadzonej waloryzacji rocznej. Należy bowiem zauważyć, iż brzmienie przepisu art. 25 a ust. 2 Ustawy jest na tyle ogólne, żeby mogło mieć zastosowanie do każdej z możliwych sytuacji. Jednocześnie konieczność łącznej interpretacji tego przepisu z przepisem ustępu 1, nie daje możliwości dokonania waloryzacji kwartalnej osobom, którym emerytura jest naliczana w czerwcu 2016 roku (czy też w czerwcu każdego innego roku), po dokonaniu waloryzacji rocznej z dniem 1 czerwca 2016 roku.

Taka interpretacja w żaden sposób nie narusza zasady równego traktowania ubezpieczonych znajdujących się w takiej samej sytuacji faktycznej i prawnej. Odnoszenie bowiem sytuacji osoby składającej wniosek w czerwcu 2016 roku do sytuacji osób składających wnioski w innych miesiącach, automatycznie powoduje, że ubezpieczeni ci nie znajdują się w takiej samej sytuacji faktycznej i prawnej. Należy podkreślić, że różna będzie również sytuacja osoby, która miała naliczaną emeryturę w dniu 31 marca, jak i osoby, która miała naliczaną emeryturę w dniu 1 kwietnia pomimo, że jest to tylko jeden dzień różnicy.

Na marginesie tylko podkreślić należy, że sąd powszechny nie jest uprawniony do tego, by orzekać o niekonstytucyjności przepisów, chyba, że jest to oczywista niekonstytucyjność, tj. widoczna dla każdego przeciętnego człowieka. Podkreślić trzeba, że Trybunał Konstytucyjny nie kwestionował zgodności z K. R. żadnego ze wskazanych wyżej przepisów, a i Sąd Okręgowy nie dostrzega takich wątpliwości prawnych co do ich zgodności z K.. Przepisy te są jasne i czytelnie i inna interpretacja prowadziłaby jedynie do nieuzasadnionego, nie wynikającego z ustawy, podwyższenia wysokości świadczeń emerytalnych.

Mając na względzie wskazane powyżej okoliczności, Sąd Okręgowy w Łodzi, na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., oddalił odwołanie M. P. uznając je za bezzasadne.

Zarządzenie: odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć wnioskodawczyni.

/RP/